

PRO BONO

ULC ČARNOGURSKÝ

SLOVENSKO - BRATISLAVA | TALIANSKO - BRESCIA

ULC ČARNOGURSKÝ

Slovensko

Tvarožkova 5, PO Box 21
814 99 Bratislava 1

Slovensko

Tel.: +421-2-57201717, Fax: +421-2-57201777

<http://www.ulclegal.com/>, skype: ulcbratislava

email: office@ulclegal.com

ULC ČARNOGURSKÝ

Taliansko

Via Val Giudicarie 4
25123 Brescia

Taliansko

Tel.: 39-030-221 932 33

Fax: 39-030-307 313

email: cambalova@ulclegal.com

November/2007

- 1. AKTUÁLNE ZMENY V OBČIANSKOM ZÁKONNÍKU**
S účinnosťou odo dňa 1. januára 2008 bola zákonom č. 568/2007 Z. z. vykonaná novelizácia Občianskeho zákonníka, ktorá prináša zmeny v právnej úprave spotrebiteľských zmlúv, výkonu záložného práva, zriadenia vecného bremena, možnosti súdu znížiť neprimerane vysokú zmluvnú pokutu a tiež v inštitútoch zabezpečovacieho prevodu práva a zabezpečovacieho postúpenia pohľadávky. Bližšie podrobnosti Vám v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO radi sprostredkujeme.
- 2. SR MÁ SCHVÁLENÉ OPERAČNÉ PROGRAMY, PRVÉ VÝZVY UŽ BOLI ZVEREJNENÉ**
SR sa pripojila k 12 krajinám EÚ, ktoré majú schválené všetky operačné programy. Bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO Vám prináša prehľad o jednotlivých schválených operačných programoch spolu s detailnejšími informáciami o operačnom programe Bratislavský kraj, ktorý bol schválený ako posledný v poradí.
- 3. NOVELA ZÁKONA O DOBROVOLNÝCH DRAŽBÁCH**
Dňa 1. januára 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 568/2007 Z. z., ktorým sa, okrem iných právnych predpisov, novelizuje zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách v znení neskorších predpisov. Bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO Vám prináša bližšie informácie týkajúce sa zmien vyplývajúcich z predmetnej novely.
- 4. NOVÝ ZÁKON O INVESTIČNEJ POMOCI**
ULC Čarnogurský PRO BONO Vám v tomto čísle sprostredkuje informácie o novom zákone o investičnej pomoci, ktorý s účinnosťou odo dňa 1. januára 2008 upravuje podmienky poskytovania investičnej pomoci, jej formy, postup a pôsobnosť orgánov verejnej správy pri poskytovaní štátnej pomoci a kontrole jej použitia.
- 5. ZMENY V OBLASTI SPOTREBITEĽSKÝCH ÚVEROV**
V oblasti spotrebiteľských úverov boli s účinnosťou odo dňa 1. januára 2008 vykonané významné zmeny, ktoré zakotvila novela zákona o spotrebiteľských úveroch vykonaná zákonom č. 568/2007 Z. z. a následne vyhláškou MF SR č. 620/2007 Z. z., ktorou bol ustanovený vzor formulára o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj vyhláškou MF SR č. 660/2007 Z. z. o predkladaní údajov veriteľmi poskytujúcimi spotrebiteľské úvery. ULC Čarnogurský PRO BONO Vám v tomto čísle prináša prehľad najdôležitejších zmien v tejto oblasti.
- 6. PRIPRAVUJE SA V NR SR - ZÁKON O POMOCI POSKYTOVANEJ Z FONDŮV ES**
V NR SR je v tomto období vládny návrh zákona o pomoci poskytovanej z fondov ES. Prípravovaný zákon o pomoci poskytovanej z fondov ES by mal vytvoriť legislatívne podmienky pre koordináciu, riadenie, implementáciu, ale aj kontrolu opatrení financovaných z fondov ES, vytvorí tak ucelený systém riadenia a kontroly pomoci poskytovanej z fondov ES pri súčasnom vymedzení postavenia a právomocí subjektov zúčastňujúcich sa tohto procesu. ULC Čarnogurský PRO BONO Vás v predstihu oboznámi so základnými tézami tejto právnej úpravy.

A EUROPEAN ORGANIZATION OF ATTORNEYS EWIV

Dňa 1. januára 2008 nadobudla účinnosť novela Občianskeho zákonníka. Novelizácia Občianskeho zákonníka bola vykonaná zákonom č. 568/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona SNR č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte len „novela Občianskeho zákonníka“ alebo len „novela“).

Okrúh zmien

Novela Občianskeho zákonníka prináša **zmeny v právnej úprave (1)** spotrebiteľských zmlúv, **(2)** výkonu záložného práva, **(3)** zriadenia vecného bremena, **(4)** možnosti súdu znížiť neprímerane vysokú zmluvnú pokutu a tiež v inštitútoch **(5)** zabezpečovacieho prevodu práva a **(6)** zabezpečovacieho postúpenia pohľadávky.

Definovanie pojmov a aplikácia úpravy spotrebiteľských zmlúv po novom

Novelizovaním Občianskeho zákonníka sa zavádza nové a presnejšie **zadefinovanie** základných pojmov dodávateľ a spotrebiteľ a tiež zavedenie definície spotrebiteľských zmlúv. Novela Občianskeho zákonníka taktiež stanovuje, že **ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách**, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Zakotvuje **absolútnu neplatnosť** pre odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia.

Vzájomne závislé zmluvy

Pre spotrebiteľské zmluvy sa novým ustanovením v Občianskom zákonníku zakotvuje, že ak sú uzavreté viaceré spotrebiteľské zmluvy pri tom istom rokovaní, alebo sú zahrnuté do jednej listiny, posudzuje sa **každá z týchto zmlúv samostatne**. Ak však z povahy takýchto zmlúv alebo stranám známeho účelu takýchto zmlúv pri ich uzavretí zrejme vyplýva, že tieto zmluvy sú od seba vzájomne závislé, **vznik každej z týchto zmlúv je podmienkou vzniku ostatných zmlúv**.

Zánik jednej z týchto zmlúv iným spôsobom než splnením alebo spôsobom nahrádzajúcim splnenie spôsobuje zánik ostatných závislých zmlúv, a to s obdobnými právnymi účinkami.

Do Občianskeho zákonníka sa ďalej dopĺňajú nové ustanovenia, v zmysle ktorých **spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať** ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej v texte len „neprijateľné podmienky“). Uvedené neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia, alebo ak boli neprijateľné podmienky **individuálne dojednané**, pričom za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými sa spotrebiteľ síce mal možnosť oboznámiť pred podpisom zmluvy, no nemohol ovplyvniť ich obsah. Taktiež platí, že ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Občiansky zákonník po novom obsahuje aj **príkladmo uvedené** ustanovenia uvedené v spotrebiteľskej zmluve, ktoré je nutné považovať za neprijateľné podmienky. Neprijateľnou podmienkou bude napríklad také ustanovenie v spotrebiteľskej zmluve, ktoré má spotrebiteľ plniť, a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, ďalej ustanovenie, ktorým dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v pomere k jeho plneniu, alebo ak ustanovenia v spotrebiteľskej zmluve vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Občiansky zákonník výslovne stanovuje, že **neprijateľné podmienky** upravené v spotrebiteľských zmluvách **sú neplatné**.

Ak je v spotrebiteľskej zmluve predmetom záväzku poskytnutie peňažných prostriedkov za **neprimeranú odplatu**, súd **môže odplatu znížiť**.

Neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách

Neprimeranosť odplaty a moderačné oprávnenie súdov

Súd pri využití tohto tzv. moderačného práva prihliada najmä na odplaty poskytované bankami pri spotrebných úveroch.

Ak súd rozhodne o znížení odplaty za poskytnuté peňažné prostriedky a spotrebiteľ splnil svoj záväzok vo väčšom rozsahu, ako bol podľa rozhodnutia súdu povinný, dodávateľ je povinný **bez zbytočného odkladu vrátiť spotrebiteľovi plnenie**, ktoré presahuje výšku poskytnutých peňažných prostriedkov a primeranej odplaty.

Zmeny v úprave výkonu záložného práva

Novelizovaním Občianskeho zákonníka sa zakotvuje zákonná **povinnosť pre záložného veriteľa** v podobe zaslania oznámenia o začatí výkonu záložného práva príslušnej správe katastra nehnuteľností, ktorá začatie výkonu záložného práva vyznačí v katastri nehnuteľností. Dopĺňa sa **nový dôvod zániku záložného práva** v prípade ukončeného výkonu záložného práva bez ohľadu na rozsah uspokojenia záložného veriteľa, ktorý toto záložné právo vykonal.

Zriadenie vecného bremena výrokom súdu

Novela Občianskeho zákonníka rozširuje možnosť zriadenia vecného bremena výrokom súdu o prípad, ak vlastník stavby nie je zároveň vlastníkom príľahlého pozemku a prístup vlastníka k stavbe nemožno zabezpečiť inak, potom súd môže na návrh vlastníka stavby zriadiť vecné bremeno v prospech **vlastníka stavby spočívajúce v práve cesty cez príľahlý pozemok**.

Neprimeranosť zmluvnej pokuty a moderačné oprávnenie súdov

Neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím **na hodnotu a význam** zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj **na výšku škody**, ktorá porušením povinnosti vznikla, a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

Dočasnosť zabezpečovacieho prevodu práva

Detailnejšie sa upravuje **inštitút zabezpečenia záväzkov prevodom práva**. Splnenie záväzku je možné zabezpečiť dočasným prevodom práva dlžníka alebo tretej osoby v prospech

veriteľa (ďalej v texte len „zabezpečovací prevod práva“). Pri zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva sa **dočasne prevádza vlastníctvo k prevádzanej veci** podľa všeobecných ustanovení o nadobudnutí vlastníctva zmluvou (§ 133 Občianskeho zákonníka). Ak je prevádzané právo zapísané v katastri nehnuteľností alebo v inom verejnom registri, veriteľ je povinný **oznámiť dočasnosť prevodu práva v katastri nehnuteľností alebo v inom verejnom registri**. Uspokojením zabezpečenej pohľadávky prechádza právo späť na toho, kto ho previedol. **Spätný prevod** nastáva priamo zo zákona, nie je preto potrebný žiadny úkon prevodcu a ani osoby, ktorá právo nadobudla, a to za splnenia podmienky, že dlžník svoj zabezpečený dlh splní. Pri zabezpečovacom prevode práva, ktoré je **spojené s cenným papierom**, sa bude primerane postupovať podľa zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách v znení neskorších predpisov.

Zmluva o zabezpečovacom prevode práva sa musí uzatvoriť **písomne, inak bude neplatná**. Medzi **podstatné náležitosti** zmluvy o zabezpečovacom prevode práva patria (1) vymedzenie zabezpečeného záväzku, (2) označenie práva, ktoré sa prevádza v prospech veriteľa, (3) práva a povinnosti účastníkov zmluvy k preverdenému právu počas trvania zabezpečovacieho prevodu práva, (4) jeho ocenenie v peniazoch, (5) spôsob výkonu zabezpečovacieho prevodu práva, (6) najnižšie podanie pre prípad dobrovoľnej dražby a (7) označenie dlžníka, ak sa prevádza právo inej osoby ako dlžníka.

Veriteľ nie je oprávnený preverdené právo previesť ďalej na inú osobu, ani ho inak zafažiť v prospech inej osoby, a to až do zániku zabezpečovacieho prevodu práva. Ak je predmetom zmluvy o zabezpečovacom prevode práva nehnuteľnosť, správa katastra túto skutočnosť vyznačí v katastri nehnuteľností. Ak zabezpečovací prevod práva spočíva v prevode vlastníckeho práva k veci a veriteľ je jej držiteľom, je **povinný preverdenú vec**

Náležitosti a písomná forma zmluvy

Výkon zabezpečovacieho prevodu práva

chrániť pred poškodením, stratou a zničením. Ak je držiteľom veci dlžník, platí táto povinnosť pre neho obdobne. Dohody, ktorých obsahom alebo účelom je uspokojenie veriteľa tým, že si natrvalo ponechá prevedené právo uzavreté pred splatnosťou zabezpečenej pohľadávky, **sú neplatné**.

Ak zabezpečený záväzok nie je riadne a včas splnený, je veriteľ oprávnený začať **výkon zabezpečovacieho prevodu práva** a prevedené právo speňažiť spôsobom uvedeným v zmluve alebo dražbou v súlade so zákonom o dobrovoľných dražbách. Začatie výkonu zabezpečovacieho prevodu práva je veriteľ povinný písomne oznámiť osobe, ktorá zabezpečenie poskytla a **dlžníkovi aspoň 30 dní vopred**. Ak je dohodnutý iný spôsob výkonu zabezpečovacieho prevodu práva ako speňažením na dražbe podľa zákona o dobrovoľných dražbách, veriteľ je pri výkone svojho práva povinný postupovať s náležitou starostlivosťou tak, aby právo previedol za cenu, za ktorú sa rovnaké alebo porovnateľné právo za porovnateľných podmienok zvyčajne prevádza, inak zodpovedá osobe, ktorá zabezpečenie poskytla za škodu, ktorú tým spôsobí. Ak výťažok dosiahnutý vy-

konaním zabezpečovacieho práva prevyšuje zabezpečenú pohľadávku a jej príslušenstvo, veriteľ je bez zbytočného odkladu povinný vydať osobe, ktorá zabezpečenie poskytla, tú časť výťažku, ktorá po odpočítaní nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom zabezpečovacieho prevodu práva prevyšuje zabezpečenú pohľadávku a jej príslušenstvo. Zánikom zabezpečovaného záväzku **právo prechádza späť na osobu**, ktorá zabezpečenie poskytla. Veriteľ je bez zbytočného odkladu povinný vec v jeho držbe vydať, a ak niet odlišnej dohody, spolu s tým, čo k nej pribudlo. Veriteľ má však právo na **náhradu nákladov** účelne vynaložených v súvislosti s výkonom zabezpečovacieho prevodu práva.

Novelou Občianskeho zákonníka sa precizuje právna úprava zabezpečovacieho postúpenia pohľadávky. **Explicitne sa určuje poradie započítania** čiastočného plnenia peňažného dlhu v prvom rade na istinu a až potom na úroky, ak dlžník neurčí inak.

Prechodné ustanovenie novely upravuje režim vzájomného pôsobenia novej právnej úpravy a predchádzajúcej právnej úpravy.

Zánik zabezpečovaného záväzku

Zabezpečovacie postúpenie pohľadávky

SR MÁ SCHVÁLENÉ OPERAČNÉ PROGRAMY, PRVÉ VÝZVY UŽ BOLI ZVEREJNENÉ

Národný strategický referenčný rámec

SR má schválené všetky operačné programy v rámci Národného strategického referenčného rámca na roky 2007 – 2013. **Národný strategický referenčný rámec** (ďalej v texte len „NSRR“) je základným strategickým dokumentom SR pre využívanie fondov EÚ. NSRR stanovuje národné priority, ktoré budú spolufinancované zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v programovom období 2007 – 2013 v nadväznosti na Strategické usmernenia Spoločenstva, tieto definujú rámec pre intervencie fondov na európskej úrovni. **Strategickým cieľom na roky 2007 – 2013** je do roku 2013 výrazne zvýšiť konkurencieschopnosť i výkonnosť regiónov, slovenskej ekonomiky a zamest-

nanosť, predstavuje pokračovanie trendu približovania sa SR úrovni EÚ z hľadiska ekonomickej výkonnosti, jeho naplnenie však predpokladá uskutočnenie mnohých zmien, ktoré sú potrebné pre zvýšenie konkurencieschopnosti SR a jej regiónov, a tiež pre zvýšenie kvality života občanov SR. Stratégia, priority a ciele NSRR sú implementované **prostredníctvom 11 operačných programov** (ďalej v texte aj skrátené len „OP“) v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EÚ.

Prehľad schválených operačných programov je nasledovný: (1) OP **Doprava**, schválený dňa 13. 09. 2007 s príspevkom ES vo výške 3,2 mld. EUR, (2) OP **Informatizácia spoloč-**

Prehľad schválených operačných programov

nosti, schválený dňa 17. 09. 2007 s príspevkom ES vo výške 0,993 mld. EUR, (3) OP **Regionálny operačný program**, schválený dňa 21. 09. 2007 s príspevkom ES vo výške 1,44 mld. EUR, (4) OP **Technická pomoc**, schválený dňa 21. 09. 2007 s príspevkom ES vo výške 0,11 mld. EUR, (5) OP **Zamestnanosť a sociálna inklúzia**, schválený dňa 26. 10. 2007 s príspevkom ES vo výške 0,88 mld. EUR, (6) OP **Vzdelávanie**, schválený dňa 07. 11. 2007 s príspevkom ES vo výške 0,726 mld. EUR, (7) OP **Zdravotníctvo**, schválený dňa 08. 11. 2007 s príspevkom ES vo výške 0,25 mld. EUR, (8) OP **Životné prostredie**, schválený dňa 08. 11. 2007 s príspevkom ES vo výške 1,8 mld. EUR, (9) OP **Výskum a vývoj**, schválený dňa 28. 11. 2007 s príspevkom ES vo výške 1,21 mld. EUR, (10) OP **Konkurencieschopnosť a hospodársky rast**, schválený dňa 28. 11. 2007 s príspevkom ES vo výške 0,772 mld. EUR, (11) OP **Bratislavský kraj**, schválený dňa 03. 12. 2007 s príspevkom ES vo výške 0,087 mld. EUR.

Na základe schválenia spomínaných operačných programov tak SR bude mať k dispozícii na uvedené časové obdobie **11,588 miliardy EUR**, čo je v prepočte asi 386,147 miliardy SKK, ktoré budú poskytnuté zo štrukturálnych fondov (7,689 miliardy EUR) a Kohézneho fondu (3,898 miliardy EUR) na financovanie projektov v rámci vyššie uvedených 11 operačných programov.

Dňa 3. decembra 2007 Európska komisia SR schválila posledný z 11 OP, a to **operačný program Bratislavský kraj**. V programovom období 2007 – 2013 tak bude Slovensko môcť zo štrukturálnych fondov EÚ na rozvojové aktivity v rámci Bratislavského kraja **využiť 87 miliónov EUR**, čo spolu s národným kofinancovaním predstavuje viac ako 102 miliónov EUR.

Prioritou operačného programu Bratislavský kraj je všestranný rozvoj kraja v záujme zvýšenia kvality života jeho obyvateľov. Riadiacim orgánom operačného programu Bratislavský kraj je Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR. Samosprávne kraje budú v rámci Regionálneho operačného programu administrovať tri opatrenia, a to (1) pozemné komunikácie druhej a tretej triedy, (2) cestovný ruch a verejný sektor a tiež (3) regenerácia sídiel, ostatné časti tohto programu bude mať na starosti Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR. Bratislavský kraj je z dôvodu jeho ekonomickej výkonnosti jediným územným celkom v rámci Slovenska spadajúcim pod cieľ **Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť**.

Prvé výzvy na podávanie projektov na Slovensku spolufinancované z fondov EÚ **už boli zverejnené**, SR sa tak reálne otvorila cesta na čerpanie nenávratných finančných príspevkov z fondov EÚ pre programové obdobie 2007 – 2013.

Operačný program Bratislavský kraj

Prvé výzvy boli zverejnené

NOVELA ZÁKONA O DOBROVOĽNÝCH DRAŽBÁCH

S účinnosťou odo dňa 1. januára 2008 sa novelizuje zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zákon o dobrovoľných dražbách“ alebo len „zákon“). Novelizácia bola vykonaná zákonom č. 568/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona SNR č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení

neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte len „novela zákona o dobrovoľných dražbách“ alebo len „novela“).

Podľa novely zákona o dobrovoľných dražbách **nemožno dražiť** predmet dražby, s ktorým navrhovateľ dražby alebo dražobník na základe zmluvy, vykonateľného rozhodnutia súdu alebo vykonateľného rozhodnutia orgánu verejnej správy nemôže nakladať

Nemožnosť konať dražbu a účastníci dražby

a tiež, ak konanie dražby vylučuje osobitný predpis (napríklad zákon o správe majetku štátu). Účastníkom dražby nemôže byť dlžník a manžel dlžníka a nikto nemôže dražiť v ich mene. Novela spresňuje, že navrhovateľom dražby je vlastník predmetu dražby, osoba, ktorá vykonáva záložné právo (ďalej v texte len „záložný veriteľ“), alebo iná osoba, ktorá je oprávnená navrhnúť vykonanie dražby podľa osobitného zákona (napríklad podľa zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov či zákona o konkurze a reštrukturalizácii). Novela ďalej dražobníkovi ukladá povinnosť umožniť **nazretie do písomností** súvisiacich s dražbou navrhovateľovi dražby, vlastníkovi predmetu dražby, dlžníkovi a účastníkovi dražby, výnimkou je údaj o znížení najnižšieho podania, a to v štádiu pred vykonaním dražby alebo opakovanej dražby.

Pre prípad, že predmetom dražby bude vec nadobudnutá prevodom na zabezpečenie pohľadávky podľa Občianskeho zákonníka, **novela určuje právny režim** dopadajúci na navrhovateľa dražby, na ktorého sa primerane vzťahujú ustanovenia o záložnom veriteľovi, a na osobu, ktorá previedla právo na zabezpečenie pohľadávky, na ktorú sa primerane vzťahujú ustanovenia o vlastníkovi veci. Ak je predmetom dražby nehnuteľnosť, podnik alebo jeho časť, dražobník je povinný najmenej 15 dní pred konaním dražby zverejniť oznámenie o dražbe alebo oznámenie o opakovanej dražbe **na úradnej tabuli obce**, na ktorej území sa predmet dražby nachádza. Novela zavádza v rovnakej lehote povinné zverejnenie aj **v periodickej tlači s pôsobnosťou** minimálne pre obec, na ktorej území sa predmet dražby nachádza, obsahujúce základné údaje o čase, mieste, predmete a najnižšom podaní dražby alebo opakovanej dražby, pričom explicitne sa zakotvuje **povinnosť obce** bezodkladne a bezodplatne takéto oznámenie zverejniť. Dražobníkovi sa tak tiež stanovuje povinnosť umiestniť na viditeľnom mieste **výraznejšie označenie draženej veci**, ktorého obrazový vzor obsahuje príloha novely zá-

kona. Pre dražobníkov novela zakotvila **rovnaký mechanizmus zverejňovania údajov**, ktoré je v prípade dražieb povinný podľa platnej právnej úpravy zverejniť v Obchodnom vestníku súdny exekútor a správca konkurznej podstaty.

Oznámenie o dražbe musí po novom obsahovať **aj označenie navrhovateľa dražby**. Okruh **adresátov**, ktorým má dražobník zaslať oznámenie o dražbe sa rozšíril **aj o dlžníka a vlastníka predmetu dražby**, ktorý nie je dlžníkom. Keďže novela upúšťa od povinného uvádzania všetkých spoluvlastníkov spoločných častí, zariadení a pozemku pri bytovom dome v zmluve o vykonaní dražby aj pri doručovaní oznámenia o dražbe postačí vyvesenie oznámenia o dražbe na obvyklom mieste v spoločných priestoroch bytového domu. Ak notárovi uvedenému v oznámení o dražbe bráni prekážka v účasti na dražbe, je v zmysle novely možné tento údaj v oznámení o dražbe **zmeniť aj dodatočne**. V úprave doručovania novela **favorizuje doručovanie poštou**, iný spôsob doručovania (napríklad súdnym exekútorom) môže mať význam pri posudzovaní účelnosti vynaložených nákladov, ktoré by mal znášať dlžník.

K vyššej transparentnosti procesu dobrovoľných dražieb príspeje aj **evიდovanie námietok** proti priebehu dražby, ktorých uplatnenie sa eviduje v zápisnici o vykonanej dražbe, ktorú podpisujú dražobník, licitátor, osoba, ktorá vzniesla námietky proti priebehu dražby a v prípade vydraženia aj vydražiteľ. Ak ide o dražbu nehnuteľnosti, podniku alebo jeho časti, alebo ak najnižšie podanie presiahne sumu 1.000.000,- Sk, musí byť priebeh dražby osvedčený **notárskou zápisnicou**, ktorej osvedčený odpis spolu s potvrdením o zaplatení ceny dosiahnutej vydražením zasiela príslušnej správe katastra dražobník.

Ak osoba, ktorá má predmet dražby v držbe, **neumožní vykonanie ohodnotenia** predmetu dražby, ohodnotenie možno vykonať z dostupných údajov, ktoré má dražobník k dispozí-

Oznámenie o dražbe

Zápisnica o vykonanej dražbe

Zabezpečovací prevod práva a dražba

Mechanizmus zverejňovania údajov

Povinnosti dražobníka a ďalších osôb

cii (môžu to byť napríklad staršie znalecké posudky). Vlastník predmetu dražby, ďalej osoba, ktorá má predmet dražby v držbe, ale aj nájomca sú povinní na žiadosť dražobníka **oznámiť skutočnosti relevantné** pre rozhodovanie sa záujemcov o dražbu, pričom veriteľ je taktiež povinný poskytnúť aj súčinnosť potrebnú na zistenie pravosti a výšky pohľadávky. Novou je aj výslovná právna úprava povinnosti dražobníka zachovávať **mlčanlivosť** o všetkých skutočnostiach, o ktorých sa pri výkone svojej činnosti dozvedel. Tejto zákonnej povinnosti bude môcť dražobníka zbaviť dotknutá osoba, ak ide o údaj, ktorý sa týka jej oprávneného záujmu. Novela explicitne zakotvila povinnosť dražobníka kedykoľvek, keď dlžník alebo vlastník predmetu dražby o to požiada, oznámiť im **aktuálnu výšku pohľadávky vrátane** vyčísleného príslušenstva a nákladov dražby, okrem prípadu, ak žiadateľ odmietne preukázať svoju totožnosť.

Náležitosti zmluvy

Rozširuje sa **rozsah obligatórnych náležitostí zmluvy** o vykonaní dražby, ktorá v prípade, ak navrhovateľom dražby je záložný veriteľ, musí obsahovať aj dôvod konania dražby a identifikáciu vlastníka predmetu dražby.

Stanovené limity, zmarenie a upustenie od dražby

Novela posilňuje ochranu vlastníka draženej veci **stanovením limitu** najnižšieho podania, určením hornej hranice pri odmene dražobníka (dražobnej spoločnosti), ale aj rozšírením dôvodov na upustenie od dražby a **odbúraním formalizmu** pri uplatňovaní práv na súde. Ak vlastník draženej veci zloží sumu rovnajúcu sa pohľadávke s príslušenstvom vrátane nákladov dražby, teda v rozsahu, v akom je povinný ich znášať, má možnosť takto dosiahnuť **upustenie od dražby**. Ak vydražiteľ zmaril dražbu, alebo ak súd určil dražbu za neplatnú, **účinky príklepu zanikajú ku dňu príklepu**.

Zánik pohľadávky, náklady dražby

Novela explicitne stanovuje, že ku dňu zaplatenia ceny dosiahnutej vydražením vydražiteľom **zaniká pohľadávka veriteľa** v rozsahu uspokojenia veriteľa z výťažku dražby. Spresnila

a doplnila sa aj úprava týkajúca sa **odovzdania výťažku dražby**. Ak nie je v zmluve o vykonaní dražby dohodnuté inak, **náklady dražby** sa hradia z výťažku dražby a dražobníkovi ich uhradza navrhovateľ dražby, ak za náklady dražby nezodpovedá iná osoba (napríklad dlžník v prípade dobrovoľného plnenia alebo v prípade vydraženia, vydražiteľ v prípade zmarenia dražby či dražobník, ktorý spôsobí neplatnosť dražby).

Nová právna úprava explicitne zakotvila dva prípady, v ktorých neplatnosť dražby nie je možné vysloviť. **Dražba nebude neplatná (1)** z dôvodu oneskoreného začatia dražby, ak bolo príčinou oneskoreného začatia dražby konanie inej dražby tým istým dražobníkom na tom istom mieste, a ďalej **(2)** v prípade, ak neumožnil vlastník predmetu dražby, ako aj osoba, ktorá má k predmetu dražby iné ako vlastnícke právo, vykonať riadnu obhliadku predmetu dražby.

Nová je **úprava vecnej legitímácie v súdnom konaní o neplatnosť dražby**, v zmysle ktorej sú účastníkmi súdneho konania o neplatnosť dražby **(1)** navrhovateľ dražby, **(2)** dražobník, **(3)** vydražiteľ, **(4)** predchádzajúci vlastník a **(5)** dotknutá osoba. Aktívnu legitímáciu na vedenie **konania o neplatnosť dražby** má každá osoba, ktorá tvrdí, že bola dotknutá na svojich právach porušením ustanovení zákona o dobrovoľných dražbách. Začatie súdneho konania o neplatnosť dražby je žalobca povinný oznámiť príslušnej správe katastra nehnuteľností. Podľa hmotnoprávnej úpravy obsiahnutej v novele, právo domáhať sa určenia neplatnosti dražby zaniká, ak sa neuplatní do troch mesiacov odo dňa príklepu (**lehota je prekluzívna**) okrem prípadu, ak dôvody neplatnosti dražby súvisia so spáchaním trestného činu a zároveň ide o dražbu domu alebo bytu, v ktorom má predchádzajúci vlastník predmetu dražby v čase príklepu hlásený trvalý pobyt.

V tretej časti zákona o dobrovoľných dražbách novela **doplnila kontrolné mechanizmy** týkajúce sa činnosti dražobníkov a inštitút správnych deliktov

Nemožnosť vyslovenia neplatnosti dražby

Konanie o neplatnosť dražby

Výkon kontroly a sankcie

pre oblasti dražieb, ktoré v zákone absentovali. Výkon kontroly nad dodržiavaním podmienok organizovania a priebehu dražieb bude uskutočňovať **Ministerstvo spravodlivosti SR**. Pre osobitné pravidlá kontroly upravené touto novelou sa nebude aplikovať zákon o kontrole v štátnej správe. Kontrola sa bude vykonávať pravidelnými, náhodnými alebo účelovými previerkami dodržiavania zákonnosti a správnosti postupov a povinností dražobníkov, ale i preskúvaním podnetov na postup pri výkone činnosti dražobníkov. **Sankčné opatrenia** zahŕňajú možnosť uložiť pokutu a možnosť odňať živnostenské oprávnenie. Sankcie sú usporiadané podľa miery intenzity a závažnosti porušenia vymedzenej zákonnej povinnosti, pokuty sú určené pevnými sumami. Konanie o uloženie pokuty podlieha režimu správneho poriadku.

S vyššie spomínanými zmenami v zákone o dobrovoľných dražbách úzko súvisia **novelizácie** Exekučného poriadku, kompetenčného a katastrálneho zákona vykonané touto novelou **s účinnosťou odo dňa 1. januára 2008**. Exekučný poriadok umožňuje súdnymi **exekútormi doručovať aj iné než súdne písomnosti**, a to nielen v procese dobrovoľných dražieb, ale aj vtedy, ak to ustanovia osobitné predpisy. Vzhľadom na novo zakotvenú kontrolu nad procesom dobrovoľných dražieb vykonávanú zo strany MS SR sa v tomto zmysle novelizuje aj **kompetenčný zákon**.

Katastrálny zákon sa dopĺňa o ustanovenie, v zmysle ktorého pri dobrovoľnej dražbe, ktorej predmetom je nehnuteľnosť, **vyznačí správa katastra údaj** o dražbe a o začatí súdneho konania o určenie neplatnosti takejto dražby.

Novelizácia ďalších zákonov

ZMENY V OBLASTI SPOTREBITEĽSKÝCH ÚVEROV

S účinnosťou odo dňa 1. januára 2008 sa novelizuje zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov. Novelizácia bola vykonaná zákonom č. 568/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona SNR č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte len „novela zákona o spotrebiteľských úveroch“ alebo len „novela“).

Novelou zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) precizuje **definícia spotrebiteľského úveru** aj dikcia týkajúca sa poplatkov, z ktorej je po úprave zrejmé, že **poplatky** sa platia priebežne a nielen v okamihu poskytnutia úveru, a teda nie sú jednorazové.

Novela zákona o spotrebiteľských úveroch ďalej zakotvuje, že **odplata za poskytnutie spotrebiteľského úve-**

ru nesmie prevýšiť výšku ustanovenú nariadením vlády, pričom nie je rozhodujúce, či odplatom je úrok alebo poplatok. Priemerné hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov budú stanovované pre viacero typov spotrebiteľských úverov rozlíšených podľa splatnosti a účelovosti, čo bude napomáhať aj sudcom pri rozhodovaní o úžere.

Novela priniesla **zmeny aj v úprave náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere**, ktoré sa zlúčili, zmenili a doplnili. Podľa nového znenia § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať v prvom rade identifikáciu zmluvných strán, teda veriteľa a spotrebiteľa. V prípade, že vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby (ako **napríklad pri leasingu**), musí byť spotrebiteľovi zo zmluvy jasné, kto je vlastníkom tovaru alebo služby, a za akých podmienok spotrebiteľ môže nadobudnúť vlastnícke práva k tomuto tovaru alebo službe. **Spotrebiteľ musí byť informovaný**, v akých

Náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere

Nové vymedzenie pojmov

Výška odplaty

termínoch, resp. v ktorý deň, v akej výške a ako dlho je povinný plniť si povinnosti (splácať istinu, úroky či iné poplatky) vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak spotrebiteľ bude chcieť úver predčasne splatiť, musí byť v zmluve o spotrebiteľskom úvere informovaný, či bude veriteľ požadovať poplatok za predčasné splatenie, a ak áno, ako sa určí jeho výška, ale **aj ďalšie náležitosti zakotvené novelou**. Novelou sa výslovne ustanovuje, že **spotrebiteľ musí obdržať jedno vyhotovenie** zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Nepripustnosť zmenky a šeku

V súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby **sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom**. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciú zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Ak je v rozpore s uvedeným zmenka aj tak prijatá či vyplnená veriteľom, veriteľ ju nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Citované znenie ustanovenia § 4 ods. 6 zákona o spotrebiteľských úveroch **platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky**.

Dve obmedzenia pri poplatku za predčasné splatenie

Spotrebiteľ má **naďalej právo splatiť spotrebiteľský úver pred termínom splatnosti** dohodnutým v zmluve o spotrebiteľskom úvere, pričom má právo na zníženie celkových nákla-

dov. V tejto súvislosti sa zavádza **obmedzenie pre výšku poplatku** za predčasné splatenie. Tento poplatok môže byť **najviac vo výške 4 %** z predčasne splatnej čiastky spotrebiteľského úveru. Zavádza sa aj ďalšie opatrenie, podľa ktorého tento poplatok za predčasné splatenie spotrebiteľského úveru **nesmie prekročiť polovicu nároku** spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov súvisiacich so spotrebiteľským úverom.

Nakoľko nie všetci veritelia poskytujúci spotrebiteľské úvery majú povinnosť zo zákona poskytovať informácie o spotrebiteľských úveroch, bol do zákona o spotrebiteľských úveroch vložený **nový § 7a upravujúci povinnosti veriteľov**. Podľa tohto ustanovenia sú **veritelia povinní poskytovať MF SR a NBS údaje** o novo poskytnutých spotrebiteľských úveroch. Rozsah, podrobnosti, lehoty a spôsob predkladania údajov, ako aj miesto zverejňovania priemerných údajov na trhu so spotrebiteľskými úvermi je upravený **vyhláškou MF SR č. 660/2007 Z. z. o predkladaní údajov veriteľmi** poskytujúcimi spotrebiteľské úvery. Kontrolu nad dodržiavaním uvedených povinností veriteľov vykonáva MF SR a v prípade porušenia povinností môže **uložiť pokutu** až do výšky 500.000,- Sk v závislosti od rozsahu porušenia povinností.

Na základe splnomocňovacieho ustanovenia obsiahnutého v novele zákona o spotrebiteľských úveroch vydalo **MF SR vyhlášku č. 620/2007 Z. z.**, ktorou bol ustanovený **vzor formulára o zmluvných podmienkach** zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Obidve citované vyhlášky MF SR nadobudli **účinnosť odo dňa 1. januára 2008**.

Povinnosti veriteľov a sankcia za ich porušenie

Vzorový formulár

NOVÝ ZÁKON O INVESTIČNEJ POMOCI

Dňa 1. januára 2008 nadobudol účinnosť nový zákon č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte len „zákon o investičnej pomoci“ alebo len „zákon“).

Zákon o investičnej pomoci **upravuje podmienky** poskytovania investičnej pomoci na rozvoj regiónov, formy investičnej pomoci, postup a pôsobnosť orgánov verejnej správy pri ich poskytovaní a kontrole ich použitia s dô-

Predmet zákona

Formy investičnej pomoci

razom na zrovnoprávnenie domácich a zahraničných investorov a transparentnosť poskytovania investičnej pomoci v SR.

Investičná pomoc je v zmysle zákona štátna pomoc na podporu počiatočnej investície a vytvárania pracovných miest a táto môže byť poskytnutá vo **forme (1)** dotácie na obstaranie dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého nehmotného majetku, pričom poskytovateľom tejto formy investičnej pomoci je Ministerstvo hospodárstva SR, **(2)** úľavy na dani z príjmu, pri ktorej je poskytovateľom investičnej pomoci Ministerstvo financií SR, **(3)** príspevku na vytvorené nové pracovné miesta, kde je poskytovateľom príspevku Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR prostredníctvom Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, **(4)** prevodu nehnuteľného majetku alebo zámeny nehnuteľného majetku za cenu nižšiu ako je všeobecná hodnota majetku, poskytovateľom pri tejto forme investičnej pomoci je vlastník alebo správca nehnuteľnosti vo vecnej pôsobnosti orgánov verejnej správy alebo Slovenský pozemkový fond, poskytovateľom tejto formy investičnej pomoci môže byť aj obec, vyšší územný celok, alebo organizácia v ich zriaďovateľskej pôsobnosti. Na procese posudzovania investičnej pomoci sa teda podieľa niekoľko orgánov verejnej správy, konečné schvaľovanie je zverené vláde SR. Zákon výslovne stanovuje, že na poskytnutie investičnej pomoci nie je právny nárok a tiež, že do oprávnených nákladov vhodných na investičnú regionálnu pomoc nemôže byť započítaný majetok, na ktorý už bola poskytnutá štátna pomoc bez ohľadu na to, z akých zdrojov.

Podmienky a limity pre poskytovanie štátnej pomoci

Podmienky a limity pre poskytovanie jednotlivých foriem investičnej pomoci sú zákonom upravené diferencovane, **podľa odvetvia a regiónu**, pričom zákon o investičnej pomoci pod odvetviami rozlišuje **(1)** oblasť priemyselnej výroby, **(2)** cestovného ruchu, **(3)** technologické centrú (teda miesta, v ktorých prijímateľ investičnej pomoci vykonáva činnosti prinášajúce vylepšenie alebo zmenu výrobkov,

výrobných procesov a technológií) a **(4)** centrú strategických služieb (čiže miesta, v ktorých prijímateľ poskytuje služby s vysokou pridanou hodnotou, podporujúce zamestnanosť kvalifikovaných expertov). Pri vymedzení podmienok na poskytnutie investičnej pomoci **v priemyselnej výrobe** sa vychádzalo z požiadavky, aby do SR boli privezené moderné výrobné a technologické zariadenia, ktoré musia byť nové, a prostredníctvom tejto podmienky bolo nastavené jedno z kritérií požadovanej štruktúry podporovanej investície. Výrobné a technologické zariadenia musia tvoriť určitý minimálny podiel z celkovej hodnoty obstaraného dlhodobého hmotného a dlhodobého nehmotného majetku. Pri spomínaných odvetviach zákon súčasne zachováva princíp vyššej miery pomoci projektom s vyššou mierou sofistikovanosti a pridanej hodnoty v menej rozvinutých regiónoch. Maximálnu intenzitu štátnej pomoci v jednotlivých regiónoch SR **ustanoví nariadením vláda SR**.

Prvým krokom v **procesе schvaľovania investičnej pomoci** je **podanie investičného zámeru**, ktorý žiadateľ predkladá Ministerstvu hospodárstva SR (ďalej v texte len „MH SR“ alebo „ministerstvo“) v dvoch listinných vyhotoveniach a v elektronickej forme, pričom zákon presne určuje obsah ako aj náležitosti podania investičného zámeru, vrátane povinných príloh, ktoré musí žiadateľ k investičnému zámeru priložiť. V ďalšej etape prebieha **posúdenie investičného zámeru**. Ministerstvo posúdi úplnosť investičného zámeru a ak investičný zámer obsahuje všetky požadované údaje potrebné na posúdenie, do 30 dní zabezpečí vypracovanie odborného posudku, ktorý zohľadní hospodársky a sociálny význam investičného zámeru ako aj jeho environmentálny dopad.

Ak z posudku vyplýva, že **žadateľ nemá predpoklad** splniť podmienky na poskytnutie investičnej pomoci, ministerstvo písomne oznámi žiadateľovi, že **nesplňa podmienky na poskytnutie investičnej pomoci**. Ak z odborného posudku vyplynie, že

Podanie a následné posúdenie investičného zámeru

Predpoklad splnenia podmienok

Ponuka investičnej pomoci a jej obsah

Žiadosť a návrh na schválenie investičnej pomoci

žiadateľ má predpoklad splniť podmienky pre poskytnutie investičnej pomoci, ministerstvo vypracuje návrh na poskytnutie investičnej pomoci, v ktorom uvedie formy investičnej pomoci, výšku investičnej pomoci podľa jednotlivých foriem a podmienky poskytnutia investičnej pomoci. Návrh na poskytnutie investičnej pomoci ministerstvo predloží na posúdenie jednotlivým poskytovateľom investičnej pomoci, ktorí jednotlivé navrhované formy investičnej pomoci posúdia a do 30 dní od doručenia návrhu zašlú písomné stanoviská ministerstvu. V stanoviskách vyjadria súhlas alebo nesúhlas s poskytnutím investičnej pomoci, pričom súčasťou stanovisk je aj vyjadrenie k finančnému krytiu navrhovanej formy investičnej pomoci. Ak poskytovateľ investičnej pomoci ministerstvu stanovisko v určenej lehote nezašle, predpokladá sa, že s poskytnutím investičnej pomoci súhlasí. Ministerstvo na základe súhlasných stanovísk poskytovateľov investičnej pomoci písomne potvrdí žiadateľovi, že investičný zámer spĺňa podmienky na poskytnutie investičnej pomoci a do 30 dní vypracuje ponuku investičnej pomoci, ktorá obsahovo musí spĺňať zákonom stanovené náležitosti, medzi ktoré patria (1) identifikačné údaje žiadateľa investičnej pomoci, (2) formy investičnej pomoci, ktoré sa majú poskytnúť, (3) výška jednotlivých foriem investičnej pomoci, (4) podmienky poskytnutia investičnej pomoci. Ponuka nemôže obsahovať formu investičnej pomoci, s ktorou poskytovateľ investičnej pomoci nesúhlasí. Ponuku zašle ministerstvo žiadateľovi a poskytovateľom investičnej pomoci. Ak by práca na investičnom zámere bola začatá pred dorúčením vyššie spomínaného písomného potvrdenia, investičnú pomoc nie je možné poskytnúť. Žiadateľ má možnosť na základe tejto ponuky v lehote 60 dní od jej doručenia doručiť ministerstvu žiadosť o poskytnutie investičnej pomoci, ktoré na základe žiadosti žiadateľa predloží návrh na poskytnutie investičnej pomoci vláde SR na schválenie, táto pri schvaľovaní návrhu na poskytnutie investičnej pomoci zohľadní najmä národohospodársky význam počiatočnej investí-

cie a účinky poskytnutia investičnej pomoci na hospodársku súťaž na relevantnom trhu.

Ak investičná pomoc nepodlieha oznamovacej povinnosti podľa čl. 3 Nariadenia komisie (ES) č. 1628/2006, ministerstvo do 15 dní od schválenia návrhu na poskytnutie investičnej pomoci vládou SR, vydá rozhodnutie o schválení investičnej pomoci žiadateľovi, ktoré doručí aj poskytovateľom investičnej pomoci. Ak vláda SR návrh na poskytnutie investičnej pomoci neschváli, ministerstvo žiadosť zamietne. Priamo na základe tohto zákona je teda možné poskytovať štátnu pomoc bez nutnosti schvaľovania jednotlivých prípadov štátnej pomoci EK, pretože investičná pomoc poskytovaná podľa podmienok zákona o investičnej pomoci je súčasne považovaná za štátnu pomoc zlučiteľnú so spoločným trhom v zmysle čl. 87 ods. 3 Zmluvy o ES.

Ak investičná pomoc podlieha oznamovacej povinnosti podľa čl. 7 Nariadenia komisie (ES) č. 1628/2006, ministerstvo do 15 dní od schválenia návrhu na poskytnutie investičnej pomoci vládou SR, postupom podľa Nariadenia komisie (ES) č. 794/2004 požiadá EK o posúdenie zlučiteľnosti navrhovanej investičnej pomoci so spoločným trhom v súlade s čl. 87 ods. 3 a čl. 88 ods. 3 Zmluvy o ES, o čom písomne informuje žiadateľa. Ak EK prijme rozhodnutie, že navrhovaná investičná pomoc je zlučiteľná so spoločným trhom, ministerstvo do 15 dní od doručenia konečného rozhodnutia EK vydá rozhodnutie o schválení investičnej pomoci žiadateľovi. Rozhodnutie o schválení investičnej pomoci doručí ministerstvo aj poskytovateľom investičnej pomoci. Ak Európska komisia prijme rozhodnutie, že navrhovaná investičná pomoc nie je zlučiteľná so spoločným trhom, ministerstvo žiadosť zamietne. Proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti na poskytnutie investičnej pomoci nie je prípustný rozklad.

Rozhodnutie o schválení investičnej pomoci okrem náležitostí stanovených správnym poriadkom, ktorým sa

Poskytnutie investičnej pomoci priamo na základe zákona

Posudzovanie zlučiteľnosti EK

Rozhodnutie o schválení investičnej pomoci

Povinnosti prijímateľa pomoci a sankcie za ich porušenie

riadi konanie a rozhodovanie o poskytnutí investičnej pomoci, **musí obsahovať aj (1)** označenie prijímateľa, **(2)** formy schválenej investičnej pomoci a ich výšku, **(3)** podmienky, za ktorých bola investičná pomoc schválená, **(4)** schválenú intenzitu a schválenú výšku investičnej pomoci a podmienky jej čerpania.

Zákon o investičnej pomoci zakotvuje ďalej **povinnosti prijímateľa investičnej pomoci**, medzi ktoré patrí napríklad povinnosť realizovať investičný zámer tak, že najmenej 25 % hodnoty investície budú predstavovať vlastné finančné zdroje alebo externé financovanie, ktoré nezahŕňajú štátnu pomoc. Schválená intenzita investičnej pomoci a schválená výška investičnej pomoci uvedená v rozhodnutí o schválení investičnej pomoci nemôže byť prekročená. **Sankciou** za porušenie povinností zo strany prijímateľa investičnej pomoci môže byť zrušenie alebo zastavenie poskytovania investičnej pomoci. **Kontrolu neprekročenia** schválenej intenzity investičnej pomoci a výšky investičnej pomoci vykonáva priebežne Ministerstvo hospodárstva SR. Zákon upravuje aj výkon **kontroly použitia** investičnej pomoci a povinnosti poskytovateľov investičnej pomoci pri výkone kontroly, pričom oprávnenie príslušných orgánov štátnej správy na výkon kontroly je dané podľa poskytnutej formy in-

vestičnej pomoci. O poskytnutie investičnej pomoci na ďalší nový investičný zámer môže ten istý žiadateľ požiadať až po ukončení investičného zámeru a vyčerpaní investičnej pomoci.

Z dôvodu, že na základe zákona o investičnej pomoci sa odo dňa 1. januára 2008, teda odo dňa jeho účinnosti, **zrušuje zákon č. 565/2001 Z. z. o investičných stimuloch** v znení neskorších predpisov, ustanovuje sa, že štátna pomoc poskytnutá príjemcovi vo forme investičných stimulov podľa predchádzajúcej právnej úpravy zostáva v platnosti za podmienok a v rozsahu tak, ako boli uvedené v rozhodnutí o poskytnutí investičných stimulov.

Aj novelizácie vykonané zákonom o investičnej pomoci nadobudli **účinnosť odo dňa 1. januára 2008**. Zákom o investičnej pomoci sa v súvislosti s vytvorením právneho rámca pre investičnú pomoc vo forme príspevku na vytvorenie nového pracovného miesta **novelizuje zákon č. 5/2004 Z. z. o službách v zamestnanosti** v znení neskorších predpisov a taktiež **zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov** v znení neskorších predpisov, tento sa dopĺňa o nové ustanovenie § 30a, ktoré upravuje podmienky úľavy na dani pre daňovníka, ktorému bolo vydané rozhodnutie o schválení investičnej pomoci obsahujúce úľavu na dani.

Zákon o investičných stimuloch

Novelizovanie ďalších zákonov

PRIPRAVUJE SA V NR SR - ZÁKON O POMOCI POSKYTOVANEJ Z FONDOV ES

V NR SR je v tomto období vládny návrh zákona o pomoci poskytovanej z fondov ES. Účinnosť vládneho návrhu zákona o pomoci poskytovanej z fondov ES sa predpokladala odo dňa 1. januára 2008, no vzhľadom na priebeh druhého čítania sa dátum účinnosti ustáli až v ďalšej etape legislatívneho procesu.

Novo pripravovaný zákon o pomoci poskytovanej z fondov ES (ďalej v texte len „návrh zákona“) má umožniť aplikovanie príslušných nariadení ES na území SR. Predmetom návr-

hu zákona je právna úprava otázok v oblasti zabezpečenia **systému riadenia a kontroly pomoci a podpory** poskytovanej z fondov ES na území SR vytvorením podmienok pre koordináciu, riadenie, implementáciu a kontrolu opatrení financovaných z fondov ES prostredníctvom stanovenia postavenia a právomocí ako aj práv a povinností subjektov zúčastňujúcich sa tohto procesu. Pod pojmom **fondy ES** návrh zákona rozumie fondy, **(1)** z ktorých je na území SR poskytovaná pomoc v rámci kohéznej politiky EÚ, teda Európsky fond re-

Predmet návrhu zákona

gionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond a Kohézny fond, ako aj (2) fondy, z ktorých je na území SR poskytovaná podpora v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ, teda Európsky poľnohospodársky záručný fond a Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, a (3) v rámci spoločnej politiky rybného hospodárstva EÚ, teda Európsky fond pre rybné hospodárstvo.

Za hlavný orgán riadenia, koordinácie a kontroly je určená vláda SR, ktorá má v zmysle návrhu zákona zabezpečiť plnenie povinností vyplývajúcich pre SR, určovať subjekty riadenia, implementácie a kontroly fondov ES, ktorými sú centrálny koordinačný orgán, riadiace orgány, sprostredkovateľské orgány pod riadiacim orgánom, platobné jednotky, certifikačný orgán a orgán auditu. V súlade s nariadením Rady (ES) č. 1083/2006 by vláda ako vrcholný orgán výkonnej moci aj podľa návrhu zákona schvaľovala Národný strategický referenčný rámec a operačné programy a ich zmeny, Národný strategický plán rozvoja vidieka a programy rozvoja vidieka a ich zmeny, Národný strategický plán pre rybné hospodárstvo a operačný program a ich zmeny. Vláda by súčasne mala schvaľovať relevantné dokumenty upravujúce systém riadenia a kontroly, systém finančného riadenia a systém ochrany finančných záujmov ES v SR a ich zmeny.

Návrh zákona deklaruje právny status prostriedkov EÚ poskytnutých SR z fondov ES. Tieto prostriedky sa podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy zaraďujú do štátneho rozpočtu, z ktorého budú na základe tohto návrhu zákona poskytované prijímateľom na základe zmluvy uzatvorenej s príslušným riadiacim orgánom alebo sprostredkovateľským orgánom pod riadiacim orgánom.

Certifikácia predstavuje nevyhnutnú súčasť procesu implementácie prostriedkov fondov ES a návrh zákona ňou rozumie potvrdenie, že všetky výdavky v rámci operačného programu boli použité správne, výdavky na

projekty boli oprávnené a celý proces poskytnutia a čerpania pomoci prebehol v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Aby mohol certifikačný orgán certifikáciou realizované výdavky potvrdiť vykonáva **certifikačné overovanie**. Certifikačným overovaním sa overuje správnosť postupu riadiacich orgánov, sprostredkovateľských orgánov pod riadiacimi orgánmi a platobných jednotiek, ako aj správnosť postupu prijímateľov pri nakladaní s poskytnutými prostriedkami. Certifikačné overovanie sa vykonáva pred zaslaním žiadosti o platbu na EK.

V súlade s nariadením Rady (ES) č. 2988/1995 sa v návrhu zákona ustanovujú **základné princípy ochrany finančných záujmov ES**, ktoré sú orgány zapojené do riadenia pomoci poskytovanej z fondov ES povinné dodržiavať. Súčasťou ochrany finančných záujmov ES sú najmä prijímanie preventívnych opatrení na predchádzanie vzniku nezrovnalostí, odhaľovanie a vyšetrovanie nezrovnalostí, prijímanie nápravných opatrení a ukladanie sankcií. Nápravnými opatreniami sa rozumejú opatrenia vedúce k odstráneniu nezrovnalosti.

Ustanovuje sa **zodpovednosť riadiaceho orgánu** za riešenie vzniknutej nezrovnalosti v rámci operačného programu, za ktorý je riadiaci orgán zodpovedný. V prípade nezrovnalosti, ktorá je zároveň aj porušením finančnej disciplíny podľa zákona o rozpočtových pravidlách sa riadiacemu orgánu ustanovuje povinnosť zabezpečiť vykonanie následnej finančnej kontroly podľa zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite. Ustanovuje sa právomoc riadiaceho orgánu podľa nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 a nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006 vykonať finančnú opravu voči prijímateľovi v prípade porušenia podmienok poskytnutia príspevku. **Finančné opravy** predstavujú jednu z foriem sankcie za vzniknutú nezrovnalosť a na národnej úrovni znamenajú zrušenie príspevku poskytnutého prijímateľovi alebo jeho časti, predovšetkým v prípadoch nezrovnalostí, pri ktorých nebude mož-

Ochrana finančných záujmov ES

Riešenie nezrovnalosti a sankcie za ich vznik

Vláda SR ako hlavný orgán

Právny status prostriedkov EÚ

Certifikácia a certifikačné overovanie

né presné vyčíslenie finančného dopadu. Z dôvodu **predchádzania kumulatívneho ukladaniu sankcií** vo forme finančných opráv a sankcií podľa iných predpisov (napríklad podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy) za to isté konanie (tú istú nezrovnalosť) sa ustanovuje, že sankcia podľa osobitného predpisu sa v prípade predchádzajúceho vykonania finančnej opravy neukladá. V prípade, že už k uloženiu sankcie podľa osobitného predpisu došlo, nevykoná sa finančná oprava. V návrhu zákona sa ďalej ustanovuje spôsob a postup **vysporiadania finančných vzťahov** v prípade vzniku nezrovnalosti alebo povinnosti vrátiť príspevok. Vysporiadanie finančných vzťahov je možné vykonať vrátením

príspevku v súlade so zmluvou na základe výzvy alebo vzájomným započítaním pohľadávok za príspevok voči prijímateľovi.

V návrhu zákona je obsiahnutá i definícia **konfliktu záujmov**, ktorej znenie zohľadňuje špecifické podmienky využívania fondov ES.

Predmetný **návrh zákona súvisí s problematikou** podpory regionálneho rozvoja a taktiež s právnou úpravou týkajúcou sa pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka, z ustanovení návrhu zákona obsiahnutých v jeho druhej i tretej časti je však zrejmé, že odlišnosti týchto oblastí zohľadňuje.

Konflikt záujmov

Informácie uvedené v bulletine nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva a povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeníach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď je bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO zostavovaný s maximálnou starostlivosťou, advokátska kancelária ULC Čarnogurský nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, pošlite nám, prosím, e-mail na adresu: simunkova@ulclegal.com s predmetom: neodoberať. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, Mgr. Martinu Šimunkovú: simunkova@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2007